

“TRĂNG CÒN MỘT NỬA” VÀ NỖI BUỒN THI NHÂN

ThS. Kim Ngân

Trong tập thơ này, bên cạnh những hình tượng như biển, sóng, mùa Thu, gió, cát, dòng sông, con đò... hình tượng **vầng trăng** đã được lặp đi lặp lại ở rất nhiều bài thơ với những cách diễn đạt khác nhau. Nếu được chọn một bài thơ tiêu biểu trong số đó, tôi sẽ chọn bài “Trăng còn một nửa”. Bài thơ đã thể hiện đậm đặc giọng điệu, tinh thần và xúc cảm của Đức Dũng. Cũng không phải ngẫu nhiên mà tên của bài thơ đã được tác giả chọn làm tên chung cho cả tập thơ này.

Bài thơ này chỉ có ba khổ với 12 câu thơ, được in trên đầu tập thơ. Bốn câu thơ đầu tiên đã tạo ra khung cảnh giá lạnh của một cuộc chia ly:

*Bài thơ ấy nằm im trong ngực áo
Nơi trái tim thao thức gọi tên em
Em đã đến, rồi đi như ngọn gió
Gió thổi vào hoang vắng màn đêm.*

Ngay từ khổ thơ khổ đầu tiên này, người đọc đã gặp tình huống quen thuộc trong thơ Đức Dũng: tình yêu đi qua, nhưng dư âm vẫn còn đó. “Ngực áo” - nơi có trái tim đang lưu giữ những điều thiêng liêng. Cho dù tác giả không cho biết vì sao em đã ra đi, nhưng ở đây không có sự giận hờn, oán trách mà chỉ đọng lại một không gian vắng lạnh, dù trái tim vẫn “thao thức gọi tên em”.

Không gian ấy càng lạnh hơn khi vầng “trăng ngủ sớm”, còn “trời sao thì xa quá”. Trăng ngủ sớm là trăng non, trăng lạnh; sao ở xa là những gì không thể với tới. Nỗi trăn trở vì thương nhớ như sóng biển, khi em đã xa rồi vẫn vỗ triền miên. Đó là tình yêu một phía, là sự bùng cháy của một nỗi tuyệt vọng và hy vọng. Những hình ảnh đều mang tính ẩn dụ cao. Mặc dù vậy, người đọc không thấy ở đây sự bi lụy mà chỉ có nỗi buồn - nỗi buồn của một tình yêu chân thành:

*Trăng ngủ sớm, trời sao thì xa quá
Anh nhớ em trăn trở từng đêm*

*Ngày em đến cho hồn anh sóng vỗ
Ngày em đi biển sóng vẫn triền miên...*

Bốn câu thơ kết bài tiếp tục dựng lên một không gian giá lạnh cùng với một nỗi buồn khắc khoải:

*Đêm lạnh giá, mùa Đông về rồi đây
Em ở đâu, nơi ấy có còn thơ?
Lưng trời cũ trắng chỉ còn một nửa
Một nửa vàng trắng thao thức vẫn chờ...*

Trong cái bối cảnh lạnh giá của đêm mùa Đông, câu hỏi: “Em ở đâu, nơi ấy có còn thơ” cho thấy một cách nhìn đầy tính nhân văn. Điều đó càng được nhấn mạnh ở hai câu thơ kết. Vàng trắng “chỉ còn một nửa” là biểu tượng của một tình yêu dang dở. Nhưng dở dang không có nghĩa là mất hết. Một nửa vàng trắng còn lại vẫn thao thức chờ đợi và tình cảm ấy vẫn sống, vẫn cháy trong lòng, dù không có hồi đáp.

Trắng còn một nửa - một nửa vàng trắng vẫn còn đó, vẫn thao thức chờ đợi dù người xưa đã dứt áo ra đi. Một nửa vàng trắng thao thức, cho thấy một nỗi buồn chân thành và sự chờ mong không lụi tàn qua năm tháng...

Tháng 5/2025
K.N.